

## 2. Nærmere om rapporteringen

### 2.1 Hva skal rapporteres i denne undersøkelsen?

Rapporteringen skal dekke norske foretaks kjøp og salg av tjenester mot utenlandsk motpart, også utenlandske konsernenheter. Undersøkelsen dekker i tillegg varer som ikke passerer norsk tollgrense.

#### Tjenester

- Alle tjenester som eksporteres/importeres hvor motparten er utenlandsk.
- Følgende tjenester skal ikke rapporteres: finansielle tjenester, forretningsreiser i utlandet og forsikringspremier/erstatninger.

#### Varer

- Varer som kjøpes og videreselges i utlandet uten at varen krysser norsk grense (mellomhandel).
- Kjøp av varer til bearbeiding i utlandet og videresalg i utlandet etter bearbeiding.
- Varer og materialer kjøpt i utlandet som inngår i utenlandske byggeprosjekter. Gjelder også reparasjoner, installasjonsarbeid og vedlikehold.

#### Landtilhørighet

- Landtilhørighet skal angis med hjemlandet til utenlandsk motpart som mottar eller leverer tjenesten uavhengig av om tjenesten leveres i Norge eller utlandet

### 2.2 Varer som skal med i denne rapporteringen

I dette avsnittet gir vi noen eksempler på ulike handelsformer og produksjonsformer hvor varer skal være inkludert.

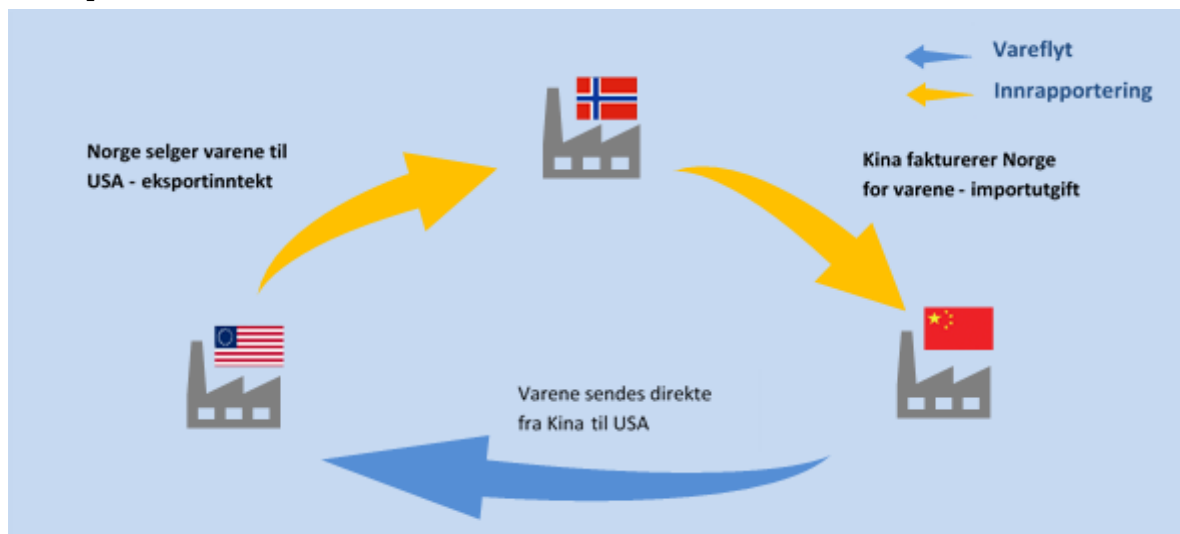
#### 2.2.1 Kjøp og videresalg av varer utenfor Norge (mellomhandel)

Mellomhandel/merchanding betyr at varer kjøpes og videreselges utenfor Norge uten at varene har blitt bearbeidet eller endret karakter.

- Inntekter ved videresalg av varen i utlandet inngår som driftsinntekter til den rapporterende enhet. Dette skal føres som eksport under **CPA-kode 519000 «Kjøp og videresalg i utlandet – Mellomhandel»**.
- Utgifter til kjøp av varer i utlandet inngår som driftsutgiftene til den rapporterende enhet. Dette skal føres som import under **CPA-kode 519000 «Kjøp og videresalg i utlandet – Mellomhandel»**.

Fabrikløs produksjon er å betrakte som et spesialtilfelle av mellomhandel og skal rapporteres under dette. Forretningsmodellen kjennetegnes ved at den norske enheten eier alle rettigheter til det ferdige produktet, men selv ikke bidrar med innsatsvarer til produksjonen. Kjøpet av disse varene fra fabrikken skal føres som import av mellomhandel, mens salget skal føres som eksport under samme kategori.

### Eksempel mellomhandel:



Vi tenker oss at et norsk foretak kjøper varer i Kina for TNOK 1 000 og videreselger varene direkte til USA eller innen Kina for TNOK 1 200, uten at varene krysser norsk grense. Fortjenesten (eksportinntekt – importutgift) blir inkludert i det norske utenriksregnskapet.

<i>Rapportering i skjema RA-0692</i>		
<i>Tjenestetype</i>	<i>Eksport</i>	<i>Import</i>
CPA 519000 - Kjøp og videresalg av varer i utlandet	1200 TNOK - land USA	1000 TNOK – land Kina

### 2.2.2 Bearbeiding av varer i utlandet

Bearbeiding av varer i utlandet betyr at norsk selskap (norsk juridisk enhet) regnskapsfører salgsinntekter fra salg av varer i selskapsregnskapet, selv om varene er produsert på oppdrag for selskapet i utlandet. Det norske selskapet har eierskap til varene mens de bearbeides, noe som blant annet innebærer en økonomisk risiko i forhold til muligheten for tap/forringelse av varene under produksjonsprosessen. Fabrikken i utlandet som har fått i oppdrag å bearbeide varene kan være en juridisk enhet i samme konsern som det norske selskapet, eller et uavhengig selskap, men vil motta en bearbeidingstjeneste (manufacturing fee) som inntekt fra det norske selskapet for tjenesten som ytes (og i regnskapet til norsk selskap føres dette som en driftsutgift).

Kostnadene knyttet til innkjøp av varene som bearbeides inngår også i norsk regnskap. I noen tilfeller sendes alle, eller deler av, innsatsvarene/varene som bearbeides fra Norge til destinasjonen for bearbeiding i utlandet. I andre tilfeller kjøpes alle varene som skal bearbeides inn i utlandet (varene krysser ikke norsk tollgrense).

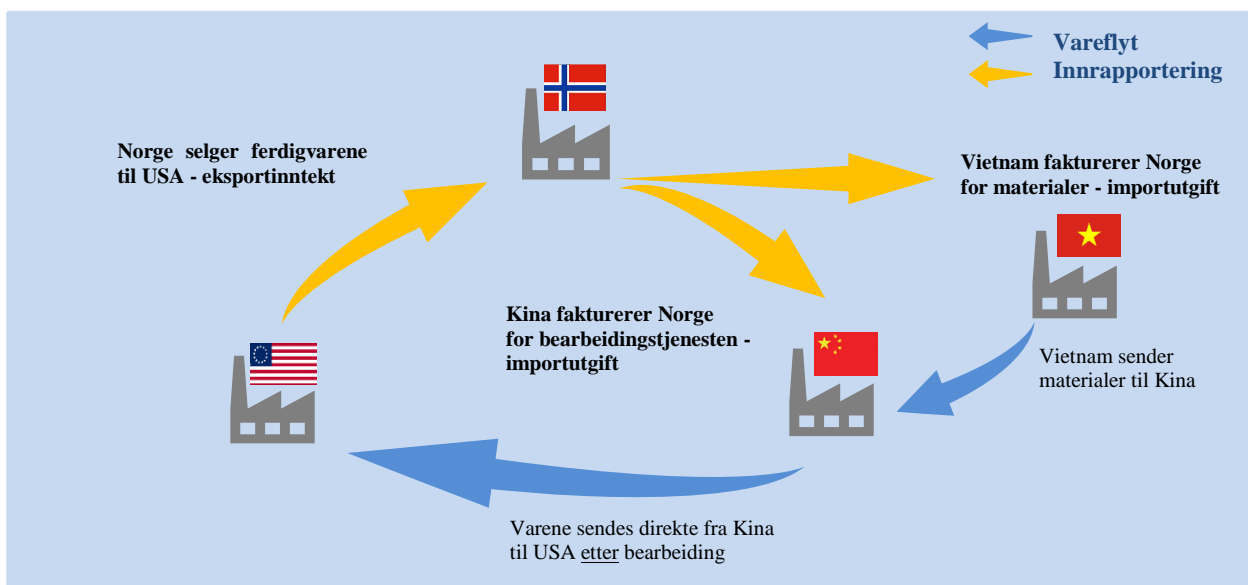
Etter bearbeiding føres i noen tilfeller (noen av) varene tilbake til Norge for salg i Norge, men ofte selges alle varene videre i utlandet, innen samme land som der varene bearbeides eller til et tredje land.

- Inntekter ved videresalg av varen etter bearbeiding i utlandet inngår som driftsinntekter til den rapporterende enhet. Dette skal føres som eksport under **CPA-kode 000098 «Kjøp av varer/materialer til bearbeiding i utlandet og salg av varer etter bearbeiding i utlandet»**. Merk at varene ikke har krysset norsk tollgrense.

- Utgifter til kjøp av varer/materialer i utlandet for bearbeiding i utlandet inngår som driftsutgifter til den rapporterende enhet. Dette skal føres som import under **CPA-kode 000098 «Kjøp av varer/materialer til bearbeiding i utlandet og salg av varer etter bearbeiding i utlandet»**. Merk at varene/materialene har ikke krysset norsk grense.

Merk at betalingen/faktureringen av selve bearbeidingstjenesten (manufacturing fee) ikke skal inkluderes i denne posten, men føres på **CPA-kode 000099 «Bearbeiding av varer på kontraktbasis og andre industrielle tjenester»**.

### Eksempel bearbeiding av varer i utlandet



<i>Rapportering i skjema RA-0692</i>		
<i>Tjenestetype</i>	<i>Eksport</i>	<i>Import</i>
CPA 000098 - Kjøp av varer/materialer i utlandet til bearbeiding i utlandet og salg av varer etter bearbeiding i utlandet	Inntekt av ferdigvarene som selges til USA.	Utgifter til materialene kjøpt i Vietnam.
CPA 000099 - Bearbeiding av varer på kontraktbasis og andre industrielle tjenester	X	Utgifter i form av godtgjørelse til fabrikken som produserer varene (manufacturing fee) betales til Kina.

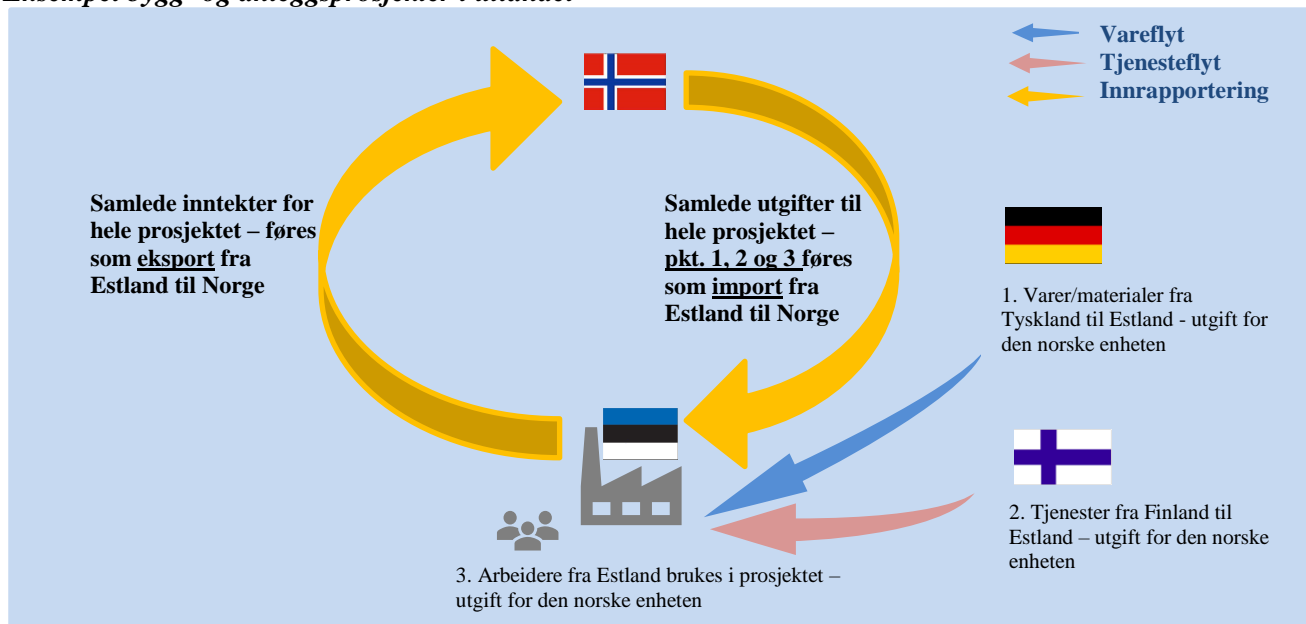
### 2.2.3 Bygg- og anleggstjenester

Bygg- og anleggstjenester omfatter bygging av anleggsmidler i form av bygninger og fast infrastruktur som veier, broer, dammer etc. Materialer og varer som inngår i prosjektet skal tas med, utleie/leie av anleggsmaskiner og utstyr med mannskap skal også inkluderes. Lønnskostnader tas også med.

### Bygg- og anleggstjenester i utlandet

- Inntekter knyttet til bygg- og anleggstjenester i utlandet som inngår som driftsinntekter til den rapporterende enhet. Dette skal føres som eksport under **CPA-kode 450001 «Bygg- og anleggsvirksomhet knyttet til bygging av faste installasjoner i utlandet»**.
- Utgifter knyttet til bygg- og anleggstjenester i utlandet som inngår som driftsutgifter til den rapporterende enhet. Dette skal føres som import under **CPA-kode 450001 «Bygg- og anleggsvirksomhet knyttet til bygging av faste installasjoner i utlandet»**.
- Merk at hvis den norske enheten oppretter filial i utlandet, er filialen å betraktes som utenlandsk. Se mer om transaksjoner med filialer i utlandet under punkt 2.4.5.

### Eksempel bygg- og anleggsprosjekter i utlandet



Vi tenker oss at et norsk foretak oppfører en fabrikk i Estland. Det norske foretaket kjøper materialer i Tyskland i forbindelse med prosjektet. Videre bruker det norske foretaket en finsk underentreprenør i arbeidet som leverer tjenester til prosjektet, samt at de også benytter arbeidere fra Estland på prosjektet. **Selv om det her kan komme varer/materialer og tjenester fra flere land, skal alle eksportinntekter og importutgifter føres mellom den norske enheten som er ansvarlig for prosjektet og Estland hvor prosjektet utføres.**

<i>Rapportering i skjema RA-0692</i>		
<i>Aktivitet</i>	<i>Eksport</i>	<i>Import</i>
Alle inntekter fra hele prosjektet i Estland føres som eksport	CPA 450001, land Estland (EE)	
Varer kjøpt i Tyskland for bruk i prosjektet i Estland (EE)		CPA 450001, land Estland (EE)
Tjenester kjøpt fra finsk underentreprenør for bruk på prosjektet i Estland (EE)		CPA 450001, land Estland (EE)
Lønn til lokal arbeidskraft i Estland (EE)		CPA 450001, land Estland (EE)

#### **2.2.4 Andre tjenestetyper hvor medgåtte materialer skal tas med i rapporteringen**

- CPA-kode 000091 «Installasjon og montering»
- CPA-kode 000092 «Reparasjon og vedlikehold»
- CPA-kode 000093 «Ombygging og utrustning utført av/for andre»
- CPA-kode 000099 «Bearbeiding av varer på kontraktbasis og andre industrielle tjenester».
- CPA-kode 450002 «Bygg- og anleggsvirksomhet knyttet til bygging av faste installasjoner i Norge».